fuose 7 ir 8 bei trasoje surinkta nemažai keramikos šukių – daugiausia žaliai ar rudai glazūruotos ir redukcinės keramikos. Buvo maža patinuoto stiklo šukelė, keli koklių fragmentai, perdegusio molio gabalų (greičiausiai iš krosnies), plytų fragmentų, molio tinko gabaliukas, gyvulių kaulų. Tarp šukių yra keptuvės ar troškintuvo kojelė, mažas frontalinio koklio be atkraštėlio fragmentas, masyvaus žaliai glazūruoto indo pakraštėlis atsikišusia briauna, indas su B raidės formos profilio pakraštėliu.

Šurfe 7, 0,8 m gylyje, ant sluoksnio dugno, atidengta gana didelė – 8x12x5 cm ir pan. dydžio akmenų sankaupa, kuri galėtų būti grindiniu. Tačiau šią sankaupą vadinti grindiniu galima tik sąlyginai – tarpai tarp akmenų gana dideli. Ar grindinys yra žmogaus rankų darbas, galėtų patvirtinti išsamesni tyrimai.

Trasoje tarp šurfų 7 ir 8, 55 cm gylyje gulėjo 95 cm ilgio, daugiau kaip 50 cm pločio ir nenustatyto aukščio akmuo.

46–58 trasos kvadratai ir šurfų 7 ir 8 medžiaga liudija šios vietos aplinkoje buvus XVII a. pastatą.

M. Daukšos g. iškasti du šurfai. Archeologiškai vertingo kultūrinio sluoksnio šioje vietoje nebuvo.

Bendras ištirtas plotas – 16,4 m^2, trasos pjūvis užfiksuotas 58 m. Archeologiškai vertingas kultūrinis sluoksnis, datuojamas XVII a., aptiktas tik vienoje iš trijų tirtų vietų – S. Daukanto g. Nr. 4.

SURVEY EXPLORATIONS IN VARNIAI

In September – October 2002 during the archaeological survey explorations in Varniai, in Dariaus ir Girėno street, S. Daukanto street and M. Daukšos street, 11 test pits were excavated (the total area of 16.4 m^2) and the cultural layer was recorded in the route of 58 m long.

The archeologically valuable cultural layer dated to the 17th century was detected only in one of three places – in S. Daukanto street 4. The finds – potsherds, burnt-out clay and fragments of tiles proved that a building was built in this location in the 17th century. In test pit 7, at a depth of 0.8 m a collection of stones was detected, which might had been the cobbles.

ŽVALGOMIEJI ARCHEOLOGINIAI TYRIMAI VILNIUJE, SUBAČIAUS G. NR. 17

Andrius VAICEKAUSKAS

2002 m. Vilniuje, Subačiaus gatvėje Nr. 17, buvo atlikti žvalgomieji archeologiniai tyrimai: tyrinėtas 6 m^2 plotas, aptikti nesuardyto 1,9 m storio kultūrinio sluoksnio fragmentai. Namas Subačiaus g. Nr. 17 yra Vilniaus senamiesčio PR dalyje, 65-ajame kvartale, anapus miesto gynybinės sienos, netoli buvusių Subačiaus vartų. Subačiaus g. Nr. 17 sklypas du šimtmečius priklausė miesto 1321 posesijai, kuri savo istorines ribas išlaikė nuo XVIII a. pabaigos. Sklypą iš Š riboja Subačiaus gatvė, iš P – K. Varnelio gatvė, iš V ir R – buvusių 1321 ir 1323 posesijų, Subačiaus gatvės namų Nr. 15 ir Nr. 19, sklypai.

Istorinės žinos apie Subačiaus gatvės sklypą Nr. 17 gana skurdžios (A. Dičiuvienė,

Namas Vilniuje, Subačiaus g. Nr. 17 (buv. bos. Nr. 1322). Istoriniai tyrimai. Trumpa istorinė apžvalga, *PRI archyvas*, F5–5889). 1740 m. Vilniaus miesto Fiurstenhofo plane matome, kad už Subačiaus miesto vartų esantys sklypai užstatyti pavieniais gyvenamaisiais ir ūkiniais pastatais. Žemės už buvusių Subačiaus vartų, dešinėje Subačiaus gatvės pusėje priklausė Vilniaus magistratui. Pirmoji rašytinė žinia apie posesiją Nr. 1322 aptikta Vilniaus miesto magistrato kronikinėje knygoje. 1758 m. šioje posesijoje stovėjusį namą, paveldėtą iš Kazimiero ir Kristinos Horbačevskių, Stanislovas ir Agota Krasovskiai pardavė Bernardui Zbrožekui.

Teritorija Subačiaus g. Nr. 17 yra labai suniokota, pastatai beveik sugriauti, apleisti, kiemas užverstas šiukšlėmis.

Šurfas 1 buvo išsidėstęs įvažiavime į kiemą iš Subačiaus g. pusės, prie įvažiavimo R sienos, 2,4 m atstumu į P nuo įvažiavimo vartų. Šurfas buvo 2x2 m dydžio, tačiau vėliau, aptikus nesuardyto kultūrinio sluoksnio, prailgintas 2 m į R.

1,2 m gylyje nuo šurfo paviršiaus aptikta lentų grindinio dalis. Lentos gulėjo R–V kryptimi. V jų galai padėti ant apie 0,15 m skersmens rąstelio, gulinčio po lentomis Š–R kryptimi. Lentos labai sutrešusios ir sudegusios, todėl jų tikslaus pločio ir storio nustatyti neįmanoma. Kam buvo skirta ši medinė nuogrinda (ar buvo statinio viduje, ar išorėje) – lieka neaišku. Tiesiai ant lentų aptiktas Kazimiero denaras. Jo averse pavaizduoti Gediminaičių stulpai, reverse – raitelis. Moneta apdilusi ir aptrupėjusi, sidabrinė, 0,166 g svorio. Virš lentų grindinio buvo susiformavęs iki 0,2 m storio juodos žemės su degėsiais sluoksnis, kuriame aptikta keramikos fragmentų. Tai grubios molio masės su grūsto granito priemaišomis storasienių puodų pakraštėliai, kurių peteliai puošti įkartėlėmis–duobutėmis. Nuėmus medinio grindinio lentas, po jomis pastebėtas iki 0,1 m storio maišyto, supilto smėlio sluoksnis. Giliau aptiktas 0,1–0,2 m storio tamsiai pilkos žemės su gausiais degėsiais, perdegusio molio intarpais sluoksnis – ankstyviausias aptiktas žemės paviršius su žmogaus veiklos pėdsakais. Sluoksnyje rasta grubios molio masės su grūsto granito priemaišomis, žiestų storasienių puodų fragmentų. Dalis puodų šukių aprūkę. Puodų peteliai puošti bangelių, horizontalių linijų ornamentais. Rastas vienas ąsočio gludintu paviršiumi, puošto štampu, fragmentas. Taip pat rasta viena žalvarinės apyrankės pusė. Fragmento dydis – 6,5x4 cm. Pagaminta iš apvalios 0,5 cm skersmens vielos. Paviršius tordiruotas, galas užapvalintas. Stipriai padengta oksido sluoksniu. Ankstyviausias tyrimų metu aptiktas sluoksnis datuotinas XV a. pirmąja puse.

SURVEY ARCHAEOLOGICAL EXPLORATIONS IN VILNIUS, SUBAČIAUS STREET 17

In 2002 in Subačiaus street 17 the area of 6 m^2 was explored where the non-destroyed cultural layer of 1.9 m thick was found. It contained a planking floor, hand-thrown pottery, a silver coin and other artefacts dated to first half of the 15th century.